

HARUKI MURAKAMI

Pădurea norvegiană

Traducere din limba japoneză și note
de Angela Hondu

ÎN SĂPĂTUL SPINELI, ROTUA DE AURĂ DIN

scrierile de

Cuprins

Capitolul întâi	7
Capitolul al doilea	17
Capitolul al treilea	36
Capitolul al patrulea	63
Capitolul al cincilea	109
Capitolul al șaselea	115
Capitolul al șaptelea	204
Capitolul al optulea	241
Capitolul al nouălea	263
Capitolul al zecelea	282
Capitolul al unsprezecelea	320
 <i>Postfață</i>	349

Capitolul întâi

Aveam treizeci și șapte de ani și uriașul Boeing 747 în care mă aflam se pregătea să aterizeze pe aeroportul din Hamburg, străbătând plafonul gros de nori. Ploile reci de noiembrie pătrunseseră până în inima pământului, făcându-l să arate mohorât, echipajul de la sol era încovoiat în pelerine de ploaie, pe acoperișul plat al aeroportului era arborat un steag, o reclamă la BMW îți atrăgea și ea atenția – întreg peisajul părea luat dintr-un tablou flamand. „Iar Germania“, gândii eu.

După ce a aterizat avionul, beculețul ce anunța „fumatul interzis“ s-a stins și de undeva, din plafon, a început să se reverse o melodie caldă, care mă înfiora ori de câte ori o auzeam: era o variantă orchestrală a *Pădurii norvegiene* a formației Beatles. Întotdeauna mă înfiora, dar acum am simțit un adevărat soc.

M-am aplecat puțin în față, mi-am prins capul în mâini, ținându-l bine de parcă îmi era teamă să nu crape și am rămas așa, nemîscat. Imediat s-a apropiat o stewardesă nemțoaică și m-a întrebat în limba engleză dacă mi-e rău. I-am răspuns că mă simt bine, dar am o ușoară amețeală.

— Sigur nu aveți probleme?

— Sigur, am răspuns eu. Vă mulțumesc mult.

Mi-a zâmbit dulce și a plecat. Acum se auzea o melodie de-a lui Billy Joel. M-am îndreptat în scaun și am privit pe fereastră la norii negri ce pluteau deasupra Mării Nordului, gândindu-mă la tot ceea ce am pierdut până acum în viață: timpul ce nu va mai reveni, prietenii care au murit sau au dispărut, senzații și idei ce nu se vor mai întoarce niciodată.

Motoarele s-au oprit și pasagerii au început să-și desfăcă centurile de siguranță și să-și ia bagajele și hainele de sus, timp în care eu mă pierdusem de tot în pajiște. Simteam mirosul ierbii, adierea vântului, auzeam ciripitul păsărelor. Se întâmpla în toamna anului 1969 și urma să împlinesc douăzeci de ani.

Stewardesa a venit iar și s-a așezat lângă mine. M-a întrebat dacă mă simt bine.

— E totul în ordine, am răspuns eu, zâmbind. M-a cuprins puțin melancolia și-atât.

— Vă înțeleg, a spus ea. Mi se mai întâmplă și mie din când în când.

S-a ridicat cu un zâmbet seducător.

— Vă doresc sedere plăcută. *Auf Wiedersehen.*

— *Auf Wiedersehen*, am răspuns.

Au trecut optsprezece ani de atunci, dar îmi amintesc ziua aceea de pe pajiște cu lux de amănunte. Muntele părea de un verde sclipitor pentru că cele câteva zile de ploaie curățaseră praful verii; iarba înaltă se legăna în adierea brizei de octombrie; o fâșie subțire de nor se lipise parcă de bolta de un albastru rece. Privind fix la cerul înalt, aveam senzația că priveliștea era dureros de frumoasă. O adiere de vânt a străbătut pajiștea și a trecut apoi prin părul ei înainte de a dispărea în pădure. Copacii foșneau și din depărtare s-a auzit un lătrat atât de slab de parcă venea din altă lume. În rest, tacere deplină. Nici un sunet, nici o ființă în calea noastră. La un moment dat am zărit doar două păsărele roșii, speriate, țâșnind dinspre mijlocul pajiștii spre pădure. În timp ce ne plimbam, Naoko îmi vorbea despre fântâni.

Memoria se comportă uneori foarte ciudat. Cât timp am fost pe pajiște, n-am acordat nici o importanță peisajului sau, mai bine zis, nu am crezut că o să mă impresioneze atât de mult, încât să mi-l reamintesc până în cele mai mici detaliu după optsprezece ani. Ca să fiu cinstit, pe vremea aceea nu-mi păsa mie de peisaje nici cât negru sub unghie.

Mă gândeam doar la mine, pe urmă la fata frumoasă cu care eram, mă gândeam la noi doi și apoi iar la mine. Eram la vârsta la care orice vedeam, orice sentiment și orice gând se întorceau la mine ca un bumerang. Și ce mă dorea pe mine era faptul că mă îndrăgostisem... o dragoste cu complicații. Peisajul nu-și putea găsi nici un locșor în mintea mea la vremea aceea. Și totuși, a fost primul lucru pe care mi l-am amintit acum. Miroslul ierbii, vântul puțin cam răcoros, coama muntelui, lătratul câinelui... toate acestea mi-au asaltat brusc memoria. Și cu câtă claritate! Am acum senzația că, dacă întind mâna, le cuprind una câte una. Dar în peisajul acela nu apare nici o siluetă. Nu e absolut nimeni. Nu e nici Naoko, nu sunt nici eu. Unde naiba am dispărut? mă întrebam eu. Cum de s-a întâmplat aşa ceva? Și totul fusese atât de important pentru mine – Naoko, eu, cel din vremurile acelea, lumea mea de atunci... unde-or fi dispărut toate? Acum nu sunt capabil să văd, măcar cu ochii minții, chipul lui Naoko. Tot ce mi-a rămas este peisajul lipsit de personaje.

Bineînțeles, după puțin timp pot reface imaginea întreagă a lui Naoko. Încerc să o reconstituiesc din fragmente: mâna ei mică și rece; părul drept și frumos pe care-l mânghiam deseori; lobul rotund și moale al urechii, cu alunița minusculă de sub el; haina din blană de cămilă pe care o purta iarna; obiceiul de a te privi direct în ochi când îți punea o întrebare; ușorul tremurat al glasului, din când în când, de parcă vorbea de pe vârful unui deal aflat în bătaia vântului. Treptat, mi-a reapărut imaginea întreagă. Mai întâi profilul, și asta pentru că întotdeauna mergea alături de mine. Deci profilul este cel care-mi apare mai întâi în fața ochilor. Apoi se întoarce spre mine, îmi zâmbește, își înclină puțin capul, îmi spune câteva cuvinte și mă privește drept în ochi, de parcă ar vrea să capteze cu privirea umbra unui peștișor prinț de vârtejul ochiului de mare.

Am întotdeauna nevoie de timp ca să-mi pot aduce în minte figura lui Naoko. Cu cât trec anii, parcă se lungesc și timpul, asemeni unei umbre la amurg. E trist ce spun eu acum, dar e adevărat. La început îmi erau suficiente cinci

secunde, apoi zece, apoi treizeci, apoi un minut. Mi-e foarte teamă că, într-o bună zi, întunericul va înghiți umbra cu totul. Da, cu siguranță, memoria mea se îndepărtează tot mai mult de locul în care se afla Naoko, de locul în care mă aflam eu însuși cândva. La mine nu se mai întoarce decât peisajul, acea pajiște din octombrie, ca o scenă simbolică dintr-un film. De fiecare dată însă, imaginea e ca un bobârnac: „Hei, trezește-te! Eu sunt aici! Trezește-te și gândește! Gândește și înțelege o dată de ce sunt aici!“ Nu mai simt nici o durere. Nu mă mai apasă nimic. Mi se pare doar că fiecare bobârnac răsună sepulcral. Probabil că și sunetul acela o să dispară într-o bună zi. În avionul companiei Lufthansa, pe aeroportul din Hamburg, bobârnacele mi s-au părut însă mai lungi și mai puternice decât de obicei. „Trezește-te! Înțelege!“ De aceea mă apuc să aştern totul pe hârtie. Eu mă număr printre aceia care nu înțeleg până când nu scriu.

Hai să vedem! Deci, despre ce vorbea Naoko în ziua aceea?

A, da! Fântâna de pe pajiște! Nici măcar nu știu dacă exista așa ceva acolo. Poate era doar o imagine sau un semn ce se afla în interiorul lui Naoko, ca toate celelalte lucruri pe care le urzea în acele zile sumbre. Dar, o dată ce mi-a descris fântâna, eu nu mai eram capabil să-mi imaginez pajiștea fără fântână. Adevărul este că din ziua aceea nu m-am mai simțit capabil să separ imaginea pajiștii de fântâna pe care, de fapt, nu o văzusem niciodată. Fântâna făcea parte integrantă din pajiște. Pot chiar să o descriu în cele mai mici amănunte. Se afla exact la buza pădurii, unde se termina pajiștea și era ca o deschizătură neagră în pământ, cu diametrul de aproape un metru, perfect ascunsă de iarba pajiștii. Nu era marcată de vreun gard sau de vreo piatră mai mare, vizibilă. Nu era decât o gaură, o deschizătură în pământ. Pietrele de la gura ei se uzaseră de la vânt și ploaie și deveniseră de un alb murdar, iar pe alocuri crăpaseră sau se surpaseră. O șopârlă mică, verde se strecurase într-una dintre crăpături. Chiar dacă te aplecai peste marginea ei și

priveai în jos, nu se vedea nimic. Singurul lucru care îmi era limpede era adâncimea ei însăpăimântătoare. Părea de-a dreptul fără fund. Și apoi întunecimea ei... parcă s-ar fi revărsat în ea tot întunericul lumii, cel mai dens întuneric.

— Este foarte, foarte adâncă, spuse Naoko, alegându-și cuvintele cu grijă. Uneori vorbea extrem de rar, de parcă își căuta fiecare cuvințel. Zău că e adâncă. Dar nimeni nu știe exact unde este. Ceea ce se știe cu siguranță este că se află pe undeva pe aici.

Când povestea despre fântână, își băga ambele mâini în buzunarele hainei și îmi zâmbea de parcă voia să-și întărească afirmațiile printr-un „zău că-i adevărat“.

— Cred că e cumplit de periculos, am spus eu. Există o fântână adâncă, dar nimeni nu știe unde este. Poți să cazi în ea și gata cu tine!

— Bâldâbâc și gaaaaaaaata!

— Chiar se poate întâmplă aşa ceva?

— Se mai întâmplă uneori. Cam o dată la doi sau la trei ani. Cineva dispare brusc și nu-l mai găsește nimeni. Și atunci cei de pe-aici susțin că persoana respectivă a căzut în fântâna de pe pajiste.

— Nu-i o moarte prea grozavă.

— Nici nu e. Ba mi se pare chiar groaznică, spuse ea, îndepărtând de pe haină un fir de iarbă. Ar fi grozav dacă ți-ai frânge gâtul și gata, dar dacă se întâmplă să-ți rupi doar picioarele, ai încurcat-o. Nu-ți rămâne decât să țipi cât te țin plămâni, dar tot nu te aude nimeni și nici nu poți spera să te găsească cineva acolo, iar prin jurul tău mișună miriapozi și păianjeni și calci pe oasele putrezite ale celor care și-au găsit sfârșitul înaintea ta. E întuneric beznă și umezeală mare. Dacă ridici privirile, vezi un cerc mic-mic de lumină, care arată ca luna în toiul iernii. Și mori acolo de unul singur, încet-încet.

— Numai când mă gândesc la aşa ceva mi se face pielea de găină, am zis eu. Ar trebui s-o găsească cineva și s-o îngrădească.

— Da, dar nu e nimeni în stare s-o găsească, aşa că ai grijă să nu te abați de la cărare.

— N-am să mă abat!

Naoko și-a scos mâna stângă din buzunar și m-a strâns de mână.

— Tu n-ai probleme. Nu e cazul să te îngrijorezi. Chiar dacă umbli cu capul în nori, noaptea, tu n-o să cazi în fântână. Și atâtă vreme cât sunt cu tine, n-am să cad nici eu.

— Niciodată?

— Niciodată!

— De ce ești atât de sigură?

— Știu și gata, spuse ea, strângându-mă de mână. A mai făcut câțiva pași fără să scoată un cuvânt și a continuat: Eu știu foarte bine ce înseamnă mâna asta. Nu că aș avea vreun motiv anume, dar simt. De exemplu, când sunt aproape de tine, ca acum, nu mi-e frică deloc. Nici întunericul nu mă sperie, nici nu are ce să mi se întâpte.

— A, păi e simplu. Tot ce ai de făcut este să stai cu mine tot timpul, am spus eu.

— Vorbești serios?

— Normal!

Naoko s-a oprit brusc. M-am oprit și eu. Și-a pus ambele mâini pe umerii mei și m-a privit fix în ochi. În pupilele ei se distingea parcă un lichid negru, dens, de forma unui vârtej ciudat. Ochii aceia frumoși m-au privit îndelung. Apoi, Naoko s-a ridicat pe vârfurile picioarelor și și-a apropiat obrazul de al meu. A fost un gest minunat ce mi-a încălzit sufletul și mi-a făcut inima să-mi stea o clipă.

— Îți mulțumesc, a spus ea.

— N-ai pentru ce, am răspuns eu.

— Sunt foarte fericită pentru ceea ce ai spus. Zău că sunt, a mărturisit ea cu un zâmbet trist. Dar este absolut imposibil.

— De ce?

— Nu se face. Ar fi îngrozitor. Ar fi...

Naoko n-a mai scos o vorbă și și-a vazgeçut de drum. Deoarece am înțeles exact că în mintea ei se învârteau tot felul de gânduri, n-am mai zis nimic și am mers, tăcut, alături de ea.

— N-ar fi bine nici pentru tine, nici pentru mine, relua că după un timp.

— Ce vrei să spui? am întrebat-o eu, calm.

— Mie mi se pare imposibil ca cineva să aibă grija de altcineva la nesfârșit. Hai să presupunem că ne căsătorim. Tu va trebui să mergi la serviciu, nu? Cât ești tu la serviciu, cine are grija de mine? Cine să aibă grija de mine dacă tu pleci în deplasare? Ce să fac? Să mă cramponez de tine până mor? Unde o să ajungă relația noastră? Mai devreme sau mai târziu o să te saturi de mine. O să te întrebi tu însuți ce s-a ales din viața ta. Adică să nu faci altceva decât să mă dădăceaști pe mine? Nu pot să sufăr gândul acesta și, oricum, problema mea tot nu se rezolvă.

— Bine, dar n-o să ai probleme toată viața, am spus eu, bătând-o pe spate. Se vor termina ele o dată și o dată, iar când se vor termina, vom sta și ne vom gândi la ce avem de făcut. Sau poate o să am eu nevoie de ajutorul tău. Crezi că putem trăi liniștiți dacă ne socotim la tot pasul? Dacă tu ai nevoie de mine acum, foarte bine, folosește-te de mine. Nu crezi că-i normal? De ce ești atât de încistată? Relaxează-te! Când ești tensionată, te gândești numai la rele. Dacă îți relaxezi trupul, și se relaxează și mintea.

— Cum poți să spui asta? întrebă Naoko pe un ton sec.

Auzindu-i vocea, un semnal de alarmă părea să mă averteze că făcusem o greșeală.

— Spune-mi și mie cum poți fi atât de dur? întrebă Naoko privind în jos la pământul de sub picioarele ei. Știi și eu că dacă-mi relaxez trupul mi se relaxează și mintea. Știi și eu atâta lucru, numai că dacă-mi relaxez trupul, se alege praful de mine. Întotdeauna am trăit așa și nu știi să trăiesc altfel. Dacă mă relaxez, nu îmi mai revin... se alege praful... și o să-l spulbere vântul. De ce nu pricepi atâta lucru? Cum crezi că poți avea grija de mine dacă nici măcar nu înțelegi un fleac ca acesta?

Nu am mai scos o vorbă.

— Sunt mai derutată decât poți tu să-ți imaginezi. Mai intunecată, mai rece, mai confuză... Ia ascultă, de ce te-ai culcat cu mine atunci? De ce nu m-ai lăsat în pace?

Ne plimbam printr-un crâng de pini însăpăimântător de liniștit. Sub pașii noștri trosneau micile cadavre ale greierilor care își găsiseră sfârșitul la finele verii și aleea era plină de ele. Mergeam cu nasul în pământ de parcă eram în căutarea unor obiecte pierdute.

— Te rog să mă scuzi, zise Naoko, luându-mă de braț și dând din cap de câteva ori. Nu voi am să te jignesc. Te rog să nu pui la inimă ce ți-am spus. Îmi pare îngrozitor de rău. Te rog să mă ierți. Eram pur și simplu supărata pe mine.

— Cred că nu te înțeleg destul de bine. Nu sunt un tip prea isteț și-mi ia ceva timp ca să înțeleg anumite lucruri, dar dacă o să am vreodată timp, o să încerc să te înțeleg, o să-mi dau toată silința să te înțeleg mai bine decât ar putea-o face oricine altcineva pe lumea asta.

Ne-am oprit, rămânând cu urechile ciulite în tăcerea aceea nelumească. Am rostogolit cu vîrful pantofului niște conuri de pin și câteva cadavre de greieri, după care am privit la peticul de cer ce se zărea printre ramurile copacilor. Cu mâinile în buzunare, Naoko rămase cu privirea atintită în gol. Probabil că nu se gândeau la nimic special.

— Ia ascultă, Watanabe! Mă iubești?

— Bineînțeles, am răspuns eu.

— Pot să te rog două lucruri?

— Poți să-ți pui trei dorințe.

Naoko zîmbi și dădu din cap.

— Nu, două sunt suficiente, chiar arhisuficiente. Una la mână... Aș vrea să știi cât îți sunt de recunoscătoare pentru că ai venit până aici să mă vezi. Sunt foarte fericită... chiar dacă nu arăt. Te rog să mă crezi că e adevărat.

— Am să vin să te mai văd, am zis eu. Care-i cealaltă dorință?

— Aș vrea să mă ții minte, să nu uiți că am existat, să-ți amintești mereu de mine, de faptul că am mers, aşa, alături de tine.

— Bineînțeles că n-am să te uit niciodată, am zis eu.

Naoko n-a mai spus nimic și a luat-o înainte. Lumina toamnei care se strecuă printre crengile pinilor dansa pe umerii hainei ei. S-a auzit iar lătratul unui câine, dar de